

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIA ŞI ADMINISTRATIA
 Piaşa Libertăţii Braşov. —
 TELEFON 226
 Abonament anual 860 lei.
 Pentru străinătate 800 lei.
 Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

„Binecuvântarea cea mare a ţării este recolta fără păreche pe care ni-a hărăzit-o norocul” — scrie „Neamul Românesc”, pentru ca apoi să facă ţării muştrare, că „în acest timp, în mijlocul ştirilor privitoare la politică, nicăieri în scrisul zilnic lipseşte de recunoştinţă ce s-ar cuveni”
 Guvernului Iorga?

Moralizatorii Îngroziţi de morală.

De când d-l I. Mihalache a depus pe biroul Camerei proiectul de lege pentru revizuirea averilor, „Viitorul” e cuprins de o nervozitate care dovedeşte că inspiratorul lui şi-au pierdut complet cumpătul. Au trecut săptămâni de atunci, dar oficialul liberal stăruie în decizia luate de a staca pe d-l Mihalache pentru îndrăzneala de a fi depus acest proiect.

Motivul, pe care ziarul d-lui Duca îl propune este că impunitivă d-lui Mihalache sunt absurde, ridicole. Ba, denotă chiar o latură a păcatelor partidului liberal, când „Viitorul” strigă şi repetă, în faţa proiectului vizat, că „naţional-ţărănescii în loc să se apere oamenii, caută să se facă din acuzaţi în acuzatori”.

Oi d-l Mihalache a lămurit pe deplin lucrul, când, arătând motivele pentru care partidul N. T. nu a putut veni cu această lege — al cărei proiect îl avea terminat — în timpul guvernării sale, — a spus clar:

„Nu am socotit util să facem acest lucru; fiindcă nu este o norabil pentru un guvern ca să aducă o asemenea lege din prima zi, sau din primul an de guvernare, ci să o aducă la sfârşitul guvernării, pentru ca alţii să o poată aplica cu perfectă obiectivitate şi imparţialitate, care eventual ar fi greşit, precum şi împotriva celor cărora ar fi aplicat o astfel de lege”.

Aşa dară Partidul Naţional-Ţărănesc nu numai că nu urmăreşte „să se opere oamenii”, ci dimpotrivă a căutat prilejul şi modanitatea ca înşăşi oamenii lui, cari s'ar fi făcut vinovaţi, să cadă în prevederile acestei legi.

Pentru orice om, al cărui creier nu e amestecat cu corpurile strelne e prea mulţumitoare şi lămuritoare explicaţia de mai sus.

„O lege de control a averilor nemuncite, cu suspecte origini, este cerută şi de sentimentul moral, este cerută şi de nevoile sociale” — o spune cu glas de moralizator „Viitorul”. Cu toate acestea atacă pe d-l Mihalache, care vine cu proiectul de lege cerut de sentimentul moral, şi strigă până la răguşea că „acţiunea d-lui Mihalache de a propune o lege de control al averilor este o acţiune de îndrăzneală diversivă şi o „sfidare”.

„O lege de control al averilor este o necesitate şi partidul liberal o declară totdeauna căve de în această lege un mijloc de înălbănătoşire morală” — strigă mai departe „Viitorul”. Pentru ce e supărat deci pe acţiunea d-lui Mihalache, de a fi venit cu acest proiect şi a lăcere urgenţa volării? Pentru că d-l Mihalache, în loc să se mulţumească cu simple declaraţiuni sa partidului d-lui Duca, a trecut la fapte, prezentând proiectul unei

legi „care este o necesitate publică”?

Cludată mentalitate, sau mai bine zis: perfidie! — când sub această mască eficientă liberal nu caută decât să se ascundă îngrijorarea ce-l cuprinde în urma proiectului depus de d-l Mihalache.

Căci în acest proiect nu se cere numai compromiterea anumitor bărbai de onumite nuanşe politice, cu sau fără motiv, ci el cere urmărirea tuturor vinovaţilor. A adevăraţilor vinovaţi, cari de ani mulţi de zile au scris în istoria partidului liberal glorioase pagini de fantastică îmbogăşire, care nu suferă un control al averilor, fiindcă lucrul lor este pornit din avântul ţării.

De aici îngrijorarea „Viitorului”. Şi din această cauză, enervarea şi pornirea celor ce tremură de groaza noii legi, care va stabili cari sunt „micile economii”, din cari au răsărit averile atâtor mari patrioţi, cari azi fac cinste partidului liberal!

O şi recunoaşte printre rânduri „Viitorul”, când afirmă că „consideră punerea în discuţiune a legii controlului averilor de către Partidul Naţional-Ţărănesc ca o atitudine greşită, ca o diversivă ce voeste să fie abilită”.

E ceea ce am spus mai sus: groaza de urmările legii! Oficialul ducist o declară în mod indirect, când zăpăcit de groază vede în legea „cerută de sentimentul moral” o „apucătură şireată”. Nu e doar răz, când vinovatul strâns cu uşa se incurcă în declaraţiuni contradictorii.

Iată deci groaza şi pornirea moralizatorilor îngroziţi de morală, cari îşi apără cinstea de după baricadele „Viitorului”!

Cine e d-l Al. Vaida-Voevod.

D-l Iorga răspunde „Neamului Românesc”.

Declaraţiile făcute de d-l Vaida-Voevod la întrunirea din Cluj a comitetului executiv P. N. T. secţia Ardeal şi Banat, au stârnit mult sânge rău în inimile aceluia cari se simţeau loviţi de adevărurile dureroase spuse de d-sa. Pentru că de multe ori adevărul este foarte usturător, mai ales atunci când el e spus cu tăria de lectie care d-l Vaida o aplică aceluia, cari se tem de adevăr.

Nu ne surprinde deci pătimăşaşie cu care oficialul ducist şi „Neamul...” d-lui Iorga se reped împotriva d-lui Vaida.

„Viitorul”, bună oră, îl termină astfel articolul de anateme împotriva d-lui Alex. Vaida-Voevod:

„Ceea ce este trist de constatat este că d-l Vaida, ca şi ceilalţi fruntaşi naţionali, nu voesc o se corija, şi duc mai departe aceleaşi greşeli, acelaşi atitudine care îi va scoate din viaţa publică românească, unde nu pot rămâne ca conducători de cât acela cari se adaptează marilor condiţii de viaţă ale României-Mari. Cu resentimente personale, cu echivocuri de atitudine, cu gânduri asuase, cu isbucniri separatiste, nu se ajută nici consolidarea internă a ţării, nu se face nici cea cimentare de suflet cari trece dincolo de

graniţele de partid în urmărirea unor interese naţionale superioare persoanelor, actualităţii şi contingenţelor mărunte”.

Pe aceeaşi notă „Neamul Românesc” încearcă să creeze portretul d-lui Vaida după scrisul ziarului ungureşti, uitând că e vorba de marele luptător politic pentru libertatea neamului românesc. Ba, merge atât de departe ziarul d-lui Iorga, încât, ne spune despre d-l Vaida că „a existat să ofenseze adânc sentimentele româneşti” şi ni-l arată ca pe unul „în perfectă comunitate de vederi şi sentimente cu d-l Iosif Sándor”.

A stăruie asupra fondului acestei afirmaţiuni ar însemna să arătam sentinţul cerului orbului, care nu vrea să vadă.

Fiindcă „Neamul Românesc”, are inspiraţia de a termina acest articol, cu ironica provocare: „sa patriot ce se pretinde că este, d-l Al. Vaida are din nou cuvântul”, — ne grăbim a răspunde noi. Şi încă chiar cu cuvintele marelui savant, azi prezidat de Consiliu, d-l N. Iorga, care în anul 1922 cu ocazia împlinirii de 50 ani de viaţă a d-lui Vaida aprecia astfel pe „tovarăşul de perfectă comunitate de vederi şi sentimente cu d-l Iosif Sándor”:

Iată articolul d-lui Iorga:

Al. Vaida-Voevod

În viaţa politicoasă a Românilor ardeleni luptându-se pentru libertatea lor în circumstanţe aşa de grele pe care le am uitat însă de parcă nici n'ar fi fost, d-l Al. Vaida-Voevod, care împlineşte acum cincizeci de ani, în mijlocul bărfeliilor din România întregită după cele mai

îndrăzneţe aşteptări ale sale, trebuie să ocupe un loc deosebit.

Ca puţin alţii din şefii fraţilor noştri epăşaşi, d-l Vaida nu face parte din mulţimea, îndărătaică în rezistenţa ei seculară, a sătenilor muncitori de pământ, şi nici dintr-o familie

profesască, desi trebuie să aibă legături şi într-o direcţie şi în alte. E dintr'un neam care a stăpânit pământul, şi aceasta, cum dă trupului nobila înfăţişare de comandă şi figurii frumoasea patriciană a vechilor seminţii de „Voevozi” ai vălilor, înzestrează sufletul cu virtutea, din nenorocire rară la noi, Români din toate provinciile, nu numai de a se împotrivi, dar de a staca, de a provoca, de a căuta pricina ca să se bucure apoi de harja ce leze dintr'aceasta.

Democraţia e un lucru foarte bun, cu o condiţie: să fie condusă de oameni mândri şi viteji, iar dacă aceştia se pot găsi uşor în democraţia însăşi — cu iertare dela oricine — eu n'o cred. „Sângele elbastru” e bun când se consacră spiritului drepturilor populare; nu mai când reclamă drepturi care nu mai sunt din vremea noastră, şi anume cănd n'are nici talent pentru a le îndreptăşi, atunci e o piedecă sau măcar o incurcătură.

D-lui Vaida îi place să se bată. Acei cari nu-l lasă în pace pot face experienţa ori-când, în cuvinte elocvente, cu un puternic glas de războinic el înşăcă pe adversar. Preşedintele trebuie să uite uneori protocolul şi să treacă peste urletele celor loviţi, pentru că, mei la urma urmei, o mână o mănăscă sinceră şi dreaptă e una din cele mai frumoase pri-

veştii în luptele politice care se alcătuiesc prea mult din conspiraţii şi concesii, din gesturi fără glas şi din glas fără expresie. Când d-l Vaida are de lucru cu cineva, se cunoaşte cel puţin.

Dar, de urât, sunt sigur că nu urăşte pe nimeni. A ură e privilegiul acelor cari nu se pot mânia sau cari n'au curajul să se mânia. Feriţi-vă de blejii aceştia, cari nu vă uită o viaţă întregă. Cei cari fulgeră şi tună îşi au vremea bună pe urmă. Şi luptătorul ardelen e dintre aceia.

Azi ei stă strajă la dreptul lui, pe pământul lui. E o atitudine pe care o critică numai aceia cari n'o înţeleg, fiindcă ei înşăşi nu sunt capabili de dănsa. Că sentinela strigă tere, e datoră ei. Dă cuvântul de ordine, şi vei trece. Dar e odevărat că sunt mulţi cari nu-l ştiu.

D-voastră din tabără vă bucuraţi fiindcă strajă e bună. Daţi-mi voie să mă unesc la bucuria d-voastră.

N. Iorga.

Am dat „Neamul Românesc” acest răspuns, fiindcă e scris de însuşi directorul politic al său şi fiindcă d-l Vaida n'are nici motiv să se scuze şi nici poartă de a pierde timp atunci când nu este vreme de pierdut.

Doleanţele societăţii I. O. V.

Avem aici în Braşov o filială a societăţii I. O. V. a cărei prezidat este d-l general Bănciţă, iar secretar d-l I. I. Kiser. Această filială a paut zilele trecute în localul societăţii o populaţie întrunire prezidată de d-l secretar, în care s'au discutat toate doleanţele membrilor societăţii I. O. V.

Că majoritatea membrilor societăţii I. O. V. duc o viaţă din cele mai grele, este indecizibil cunoscut şi e de datoră în primul rând a guvernului să vină cu un ceas mai curând în ajutorul invalizilor, orfanilor şi văduvelor de războiu.

În adunarea filialei s'a cerut indecizibil ca legea I. O. V. votată la 31 Martie a. c. de Cameră să fie votată în actuala sesiune extraordinară şi de Senat, ca această lege să fie cât mai redede promulgată, iar carnetele de pensie să fie eliberate celor în drept. În scopul acestei membrii filialei Braşov se adresează prin presă călăra onor. guvern. călăra parlamentarii din toate partidele ca şi călăra opinia publică, ca să vină în ajutorul celor atât de oropsiţi de soartă.

Ne facem şi noi ecoul acestui apel invitând pe cei în drept să facă tot posibilul pentru ameliorarea soartei victimelor crâncenului războiu.

Am avea o singură observare: — în raportul ce ai se tri-

mile despre decursul acestei întruniri se spune de incheiere, că în cazul când nu li se va face dreptate membrilor societăţii I. O. V., ei vor fi siliţi să se adreseze cu plângerile lor Societăţii Naţionale şi printr-o staţiune streină de Radio se vor adresa tuturor popoarelor ca să le vină în ajutor ca să nu p'ară de foame.

Ori cât de trist ar fi soartea membrilor soc. I. O. V., credem că printr-o astfel de ameninţare se merge prea departe. Noi credem că mai uşor se poate ajunge la o ameliorare a unei situaţii grele, dacă cei nedreptăţiţi sau neglijaţi nu se vor abate dela căile normale pentru a s'ajunge la scopul pe care-l urmăresc.

Să nu se uite că ţara întreagă cu toate straturile ei sociale la noi ca şi în alte ţări, trece prin o cumpănită criză economică şi financiară. Nemulţumirile sunt mari şi diverse şi ele nu se pot leala din lipsă de mijloace materiale suficiente. Oamenii să nu-şi piardă cumpătul ca năcazurile şi lipsurile lor să nu fie exploatate de cei cari pescuiesc în turbare. Chestiunea dreaptă a membrilor I. O. V. a fost şi până acum în deajuns exploatată de acei, cărora le place să mărească neînştiinţea în ţară, ca să dea din nou prilej la turburări.

Mai almerit ar fi fost, cre-

dem, ca o delegație de 2-3 membri ai filialei Brașov, să se fi prezentat din nou la București și să fi intervenit direct la membrii guvernului, la parlamentarii județului și la preșe-

dinții Corpurilor Legiuitoare cu doteanțele lor, decât să amenințe prin apeluri publice publicate în ziare, că se vor adresa „Ligii Națunilor” și „stațiilor de Radio din străinătate”.

O mare manifestație pentru pace în Anglia

Sâmbătă a avut loc la Londra în spațioasa sală de la „Albert Hall” un mare meeting pentru dezarmare, la care au luat cuvântul cei trei șefi de partide englezi: Macdonald, primul-ministru al Angliei și fostul prim-ministru Baldwin și Lloyd George.

D-l Macdonald, președintele consiliului, luând cuvântul a declarat următoarele:

„Toți cei cari urmăresc securitatea, cu ajutorul armelor, seamănă acelor oameni care în timp de furtună caută adăpost sub arbori. Dezarmarea este prin esența ei, o chestiune internațională.

„Ne-am angajat prin tratativele de la Versailles și Locarno să lucrăm la realizarea dezarmării. Nu am impus Germaniei măsura dezarmării, prin conferința păcii, numai pentru faptul că Europa se temea de ambițiunile militare ale Germaniei, dar prin tratatul de la Versailles, am impus dezarmarea Germaniei, ca un prim pas către reducerea armamentelor, pe care o socotim că este cea mai

bună măsură pentru prevenirea războiului.

„Sentimentul păcii, este universal, practica păcii însă este circumscrisă”.

După d-l Macdonald, a luat cuvântul d-l Baldwin, care a declarat între altele:

„Suntem angajați să facem dezarmarea, prin tratatele semnate și onoare”.

D-l Lloyd George adresându-se asistentei, a spus:

„Nu vom face niciodată o dezarmare reală atât timp cât nu vom renunța la războiu, și a ceasta nu numai pe hârtie, ci din toată inima Trebuie să căutăm să facem toate sforțările pentru a influența spiritul oamenilor, în această direcție, și atunci pactul pentru renunțarea la războiu, va deveni o realitate”.

De încheiere s'a votat o rezoluție de următorul cuprins:

„Adunarea primește cu multă satisfacție, apropiata conferință a dezarmării. Ea cere cu insistență guvernului, să facă tot ce-i stă în putere, pentru a se ajunge la reducerea reală a efectivelor Armatelor, Marinei și Aviațiilor, din toate Statele omenirii”.

Discursurile celor trei mari oameni politici ai Angliei, au produs o profundă impresie asupra întregii asistențe.

APEL

Asociațiunea auditorilor cursurilor Universității Populare „Nicolae Iorga” din Vălenii de Munte, sărbătorește pe d-l profesor Nicolae Iorga, în ziua de Miercuri 15 Iulie 1931, cu ocazia deschiderii cursurilor, cu concursul Soc. Corale „Carmen”.

Părintele Nicușe M. Popescu, membru al Academiei Române, cel mai vechi cursist și Conferențiar al Universității va rosti cuvântul de laudă.

Asociațiunea roagă pe membrii săi, pe foștii cursiști și admiratori să ia parte la această sărbătorire.

Iată programul deschiderii cursurilor Universității Populare „Nicolae Iorga” din Vălenii de Munte, în ziua de Miercuri 15 Iulie 1931.

Orele 9,27 dim. Primirea profesorilor și cursiștilor la gară.

Orele 11 dim. Deschiderea cursurilor.

Cuvântarea d-lui profesor Nicolae Iorga.

Orele 12 dim. Serbare dată de Reuniunea de cântări din Vălenii de Munte și Cierul din protopopiatul Vălenii de Munte, pentru sărbătorirea d-lui prof. Nicolae Iorga.

Orele 1 p. m. Masa la saletină.

Orele 4 p. m. Șezătoare culturală pentru sărbătorirea d-lui profesor Nicolae Iorga, dată de „Asociațiunea auditorilor cursurilor Universității Populare „Nicolae Iorga” din Vălenii de Munte”, cu concursul Soc. Corale „Carmen” cu program de coruri populare și cuvântarea S. Szele Preotului Nicolae M. Popescu. (Serbarea se dă în grădina). Intrarea liberă.

Orele 9 seara. Manifestația cursiștilor și corului „Carmen” la casa d-lui profesor N. Iorga.

Colțul literaturii și criticii literare.

„Școala și Familia”.

Anul I. No. 1 Maiu 1931. Revistă pedagogică și culturală din Țara Bârsei, organ al Asociațiunei învățătorilor din orașul și județul Brașov.

Învățătorii își au un organ al lor de publicitate, în care, ei, amicii lor, binevoitorii lor cunoscuți sau necunoscuți, își spun gândurile, ideile bune, observările sau dă o încurajare, acolo unde trebuie.

Sub numele aceste, de „Școala și Familia” au apărut și înalte vreme reviste, după cum de altfel recunoșc și în „Precuivântare”, redactate mai bine sau mai prost.

După o cercetare mai atentă, poți vedea că revista este chiar destul de bine redactată, cuprinzând interesante articole.

Semnează d-nii: Radu Prișeu și Romulus Cosma, redactorii revistei, apoi cunoscutul om de literă d-l I. Al. Bran Lămeșny, Dr. P. Nistor, etc.

Nămăral este închinat neuitatului dascăl, Ion Dăriu, fost director școlar, subrevizor și unul din puștii care s'au ocupat intensiv și cu literatură, murind sărac și cu cel mai mare respect ce i-l-au arătat toți prietenii.

Urăm succes adevărat „Școlii și Familiei”, care pare că a făcut primul pas toamă când era mai necesară și mai dorită.

„Pagini Agrare și Sociale”.

Anul VIII. No. 2-3 Februarie-Martie 1931.

Revista care de 8 ani, opere, aducând serviciul real agriculturii române, este, numărul acesta susținut de pana d-lui C.

Fillipescu, inspector general, care în „L'agriculture Roumaine” aduce situația agricolă românească, la cunoștința străinătății, apoi d-l Ing. Dr. Vladimir Ciubuc în articolul „Despre fermentarea tutunului și factorii ei”, demonstrează pe larg, fermentarea. Măi semnează V. M. Elegont inginer-agonom și E. de Burbure mare agricultor.

Putem spune, că revista se menține bine.

„Tribuna Cooperăției Ardelene”.

Anul II. No. 6 Iunie 1931.

Revista despre care am mai vorbit tot la această rubrică, apare tot sub forma ei verde albastruie, având de colaboratori ai numărului 6 pe cei doi pioneri ai cooperăției ardelenae, așa de cunoscuți; am numit pe d-l prof. Victor Iorga și Gh. Dragoș deasemenea profesor.

Victor Milortian.

Furt prin spargere. Autorii necunoscuți s'au introdus prin spargere în locuința văduvei Gergely Izsoane din Str. Nisipului de sus No. 56, de unde a furat haine de îmbrăcăminte în valoare de Lei 15000.

— Gheorghe Alexandra din comuna Apașa jud. Brașov, s'a introdus în locuința restauratorului Sebenyi Mihai de unde vând a fura a fost prins și înținat poliției. S'au dressat acte.

— Individul Brașovița Gheorghe cunoscut pungaș a încercat să fure dela un pasager bani din buzunar în timpul călătoriei dormea. A fost prins și înținat poliției.

Un moment de atențiune!

Marele magazin „FIBRA” din Str. Portii 50

hotărând să vină și în ajutorul celor mai nevoiași, a decis soldarea mărfurilor de vară la prețuri colosal de reduse.

Soldarea începe **Joi 16 crt.** și va dura irevocabil până la **25 crt.**

Profitați de această unică ocaziune; pentru a vă îmbrăca elegant și solid, la prețuri de minune.

Firimituri

din trecutul Românilor din Braşov și
Țara Bârsei.

Candid Mușlea, preot-prof

— Continuare —
XXXVIII.

Ad. 1666—1814 — Adresa:
la Preacinstiul Magistrat al
Crăeștil și Slobodii Cetății și
Matriei Braşov.

Preacinstiul Magistrat

Tocmind Brăneii, Schodole-
ni și Cârstoloveii în toți anii
munji din hotarul Țării Româ-
neii, și așa vitele lor tot prin
hotarul nostru le duc și le aduc
îndărăt din acel munj, de unde
nouă mare pagubă ne fac la
sămănături și la fânaje în toți
anii, neavând noi drum mare
și ei duc odată câte 200 sau
și mai multe vite într'un loc, la
care nu le poate duce vitele
pe cale dreaptă, ci caută să
facă pagubă la câmp, nu numai
atâtea, ci peste toată vara, ei nu
înțealăz a călători la vite și
îndărăt și mai totdeauna slobod
vitele noștre în fânajele noas-
tre de le pesc, mai ales peste
lune, unde păzitorii noștri de
câmp nu pot trece ca să pă-
zască.

De altă parte numiți mai sus,
după ce-și duc vitele în munte
se duc și înlăuntru în Țara
Românească din Munte, de
unde aduc mălaiu la păzitori,
ba poate și alte lucruri care
sunt spre boala ciurii lesne a
se sfârși, aduc și trec prin satul
nostru îndărăt, de unde se
poate întâmpla o mare mișelie,
măcar că sunt aici 2 contrași(?)
dar numiți mai sus trec și
noaptea, și fără de știrea lor, pe
aici.

Pentru care noi cu plecându-
ne cădem și ne rugăm ca fleș-
tesare om, măcar de unde ar
fi, ce duc(e) vite în hotarul
Țării Românești pe drumul cel
mare, și prin vama împărătească
să le aducă și să le ducă, e-
șiderea și peste vară tot pe
acolo să-și fie drumul, iară nu
prin hotarul nostru unde nu e
drum, și așa și noi să ne pu-
tem mântui de toată paguba și
întâmplarea țres. Pentru care
mădăjduindu-ne că vom fi au-
ziți, rămânem păcăți la moarte
Al Preacinstiului Magistrat

Slugi plecate:

- † Iuon Mini Birou,
- † Nikolaie Gyitzel Porgar.
- † Iuon Ilie
- † Bratu Prișca
- † Iuon Putty
- † Iuon Tipej
- † Iuon Metzcoanul S.
- † Sztojka Koles

In numele atot Sztatul Zernest
Coram me

Lang m. p. Pachter.

prin mine
Mihael Muntjan m. p.
Logofett.

XXXIX.

No. 1174—1814 (Cu cirilice.)

Cinstite Domnule Comisares.

Noi care mai jos ne vom a-
răta, facem arătare precum că
la piasa noastră a Șimonului,
plua care este nu este de ajunsu,
fiindcă plua lui Stan Hărda s'au
părăsiti, că de doi ani n'au
umblatu și caută să ne ducem
într'alte plăși depărtate și ne
este cu greu, și nu să pot face
hainele noastre la vreme pentru
îmbulzala, fiindcă la noi Coli-
bași, plua numai toamna în
doi luni de zile îmbliă, și în-
ghiață curând, fiindcă numai
toamna să lucrează acestu fel
de marfă, și toamna să vându,
și așa din pricina aceasta ră-
mănu hainele noastre din an în
an neavândute, și avem multă pa-
gubă, fiindcă nu avem mulji
lână, și mișele noastre, ci cum-

părăm dela ceice au iadator ca
până a vinde marfe, la negu-
tori care vin din Țara rumă-
nească, că noi nu suntem slo-
bozi a trece acest fel de marfă
prin vamă înlăuntru în țara im-
părății și a o vinde, ci ne ru-
găm Măril Tale ca să binevoiti
a preface această înșanție
a noastră și a o trimite în
măna cinstiului stat, ca să ne
dea slobozente a face pluș,
fiindcă s'au silit acești oameni,
anume Ioan Manoiu și Ioan
Hărda, de a purta griță de
dănsa, și rămânem ei Măril Tale
plecași

Bran, 27 Martie 1814.

† Înăitu Ion Enescu, Gochman.
(Urmează încă 70 de nume,
precedate de cruce, din care
menționăm: Ion Ruzmaa Albu-
șoiu, Neagoe Mușătescu, Ion
Tăleșu, Ion Dumbravă, Coman
Varolomeiu, Coman Racolea,
Grigorie Badea, Ion Chiujdea,
Stanciu Cenușă, Ion Răuță Tă-
teru, Ion al Sârb Marin, Stoica
Postea, Manea Iosif, Stan Dîlu,
Neculate Prăovean, Petru Eftin,
Sim'on Lăseacu, Ion Busloc
Jingo, Coman Pachianu, Necu-
lae Lungosiu, Radu Bușescu,
Ivan Barnea, Gheorghe Tătulea
etc. Și cu toată obștea noastră
a Șimonului".

— Arăndesul Dillmont decla-
rând că el nu are nici un fa-
vor, ci numai măcaz cu o ast-
fel de pluș, ea nu se probă.
Din Arhiva Braşovului.

Docent Universitar

Dr. AUREL VOINA

Medic primar al spitalului

„Gh. Mărzescu“

Boale de piele și venerice

Cosmetică

Strada Spitalului

(L. C. Brătianu) 16.

Cons. 3—6

Dr. C. N. ILIESCU

— specialist —

RAZE X

(RÖNTGEN)

Diatermie, Ultra-Violete, Cu-
renți electricei.

Banca Marmorosch-Blank

Consult 3—6

Vinerea și dela 12—1

Medic Primar Județean

Dr. Pompiliu Nistor

s'a mutat în Strada Lun-
gă 135.

Consultă boli interne,
sifilis etc. 2—4 d. a.

413 1—0

Dr. Radu Olteanu

advocat

Cauze civile, penale și admi-
nistrative.

Str. N. Iorga 18.

Telef. 3/35

Locuință de vara,

imediat de închiriat. Două ca-
mare, baie, bucătărie. Poziție ad-
mirabilă la soare și aer, în a-
propierea restaurantului Tran-
silvania. A se adresa dela 9—
12 în biroul Dr. Lemeny, Piața
Libertății 30. 360 1—6

De vânzare parcele pen-
tru construc-
ții de case, la poziție bună, iefi-
tine. A se adresa: Costița A.
Nr. 2.

Cu inimă cernită și cu profundă durere aducem
la cunoștință că bunul și mult iubitul nostru soț, tată,
socru, fiu, frate, cumnat, ginere, rudă și prietin

Száva Gerő

Comersant, proprietar-asociat al primei Societăți
românești de asigurare pentru înmormântare, pre-
ședintele Uniunii ardeleni a micilor comersanți

a trecut la cele eterne în seara zilei de 12 I. c., impli-
nind 44 ani a vieții sale laborioase și în al 20-lea an
al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești ale neuitatului nostru de-
funct le vom conduce din țara cea mare a Corporației
industrișilor în ziua de 14 I. c., ora 5 d. a., în cimiti-
rul rom. cat. din Blumăna spre vecinică odihnă.

Sfânta Mișă pentru odihna sufletului răposatului
se va oficia în 15 I. c., dimineața ora 8 în Biserica
rom. cat.

Bunul Dumnezeu să dea odihna de veci scumpu-
lui nostru defunct.

Braşov, 13 Iulie 1931.

Familia îndoliată.

Adânc îndurerății: Eleonora,
soție; Revelca, mamă; Victoria,
Polixenia și Emanoil frat; Vic-
toria, Marioara și Gheorghe
cumnați și Ștefan nepot, anun-
ță încetarea din viață a iubit-
ului lor

Ioan E. Bobancu

comerciant

în etate de 62 ani, încetat din
viață în ziua de 12 Iulie a. c.,
ora 11³⁰, după o scurtă suferință.

Înmormântarea va avea loc
în ziua de 15, Iulie a. c., ora 3
după amiază.

Cortegul va porni din Strada
Căpitanului 15 din casele pro-
prii, la cimitirul bisericii Sft.
Treimi de Pe Tocile.

Odihnească în pace!

Cu profundă durere anunțăm că asociatul
nostru,

SZÁVA GERŐ

și-a încheiat viața sa laborioasă în ziua de 12 Iu-
lie a. c., după o greă boală.

Societatea noastră și-a pierdut în dânsul pe
unul din distinsi și întemeietori, care a contribuit
prin munca sa neobosită și prin de jertă la des-
voltarea societății noastre.

Îi vom păstra o recunoscătoare amintire.

Braşov, 13 Iulie 1931.

**Prima societate de asigurare pentru
înmormântare din România.**

Profund mișcați aducem la cunoștință că mult sti-
matul nostru președinte

SZÁVA GERŐ

comerciant

care a fost un aprig luptător al Corporației noastre și
desinteresat apărător al intereselor clasei negustorești, a
încetat din viață în noaptea de 12 Iulie a. c., după scur-
te suferințe.

Osemintele pământești ale defunctului vor fi con-
duse spre vecinică odihnă în ziua de 14 Iulie la orele
5 d. a., dela sediul Corporației industrișilor (Str. Furcu-
liții de jos No. 5).

Dragoste și recunoștință vecinică îi vom păstra celui
ce prin munca-i desinteresată și-a înscris numele cu li-
tere neperitoare în istoria micilor industriși din Ardeal.

Braşov, în 13 Iulie 1931.

**Corporațiunea micilor industriși
din Ardeal.**

Conjunctura imprumutului.

de profesor Ion I. Ghelase.

Ca și piețele de mărfuri, bursele actualmente traversează timpuri dificile. Tendința este a la baissa la toate bursele mondiale. Fiecare oferă cât de mică provoacă o nouă cădere de cursuri, fiecare recul de cursuri reduce acoperirea efectelor îndosale de bănci și obligă în multe cazuri lichidări forțate, cari la rândul lor apasă asupra cursurilor de valori.

Situația economică fiind rea în toate țările este natural ca bursa să nu poată decât face dovadă de bune dispoziții. Astăzi se dă socoteala arătându-se în mod clar, că multe țări au avut în acești ultimi ani o conjunctură bazată pe credit și că chiar în aceste țări situația economică se găsește renversată. Din anul 1925 Germania a obținut din străinătate în fiecare an 1200-1500 milioane mărci sub formă de imprumuturi cu scadența lungă, la care se mai adaugă încă creditele streine cu termen scurt, ridicându-se la câteva miliarde. Dela alegerile Hitler din 14 Septembrie a. tr. o groază comprehensibilă s-a abătut asupra Germaniei, care în decurs de 7 luni n-a putut nici măcar să plăseze imprumuturi în străinătate pentru 15 milioane mărci.

De când a încetat aflulul capitalurilor streine, situația economică în Germania a intrat în penumbră. Industria construcțiilor, care în mod artificial se susținuse în ultimii ani printr-o largă politică de subvenții dela stat și comune, se găsește astăzi în marasm.

Celelalte industrii din Germania de asemenea sunt lovite de consecințele crizei mondiale. Se impun mari credite streine, dar ne îndolm asupra acceptării favorabile a acestui apel.

Nu se știe astăzi dacă partidul național socialist din Germania se va retrage sau va conduce țara la război. Capitalul nu iubește mirosul pudrei și de aceea pentru moment se abține de a răspunde solicitărilor germani. Trebuie mult timp pentru a se da termen politic de imprumut în Germania, ale cărei finanțe publice nu încetează de a se conduce în prăpastie.

Statele Unite explozează astăzi greșelile unei conjuncturi întemeiate pe credit, credit acordat nu de străinătate ci de propriile bănci americane avide de comisioane. Imprumuturile agenților de schimb la bursa din New York, care anul trecut se ridicau la cifra de 20 miliarde franci, s-au redus astăzi la 8 miliarde.

Amortismentul de asemenea cere în mod natural un timp oarecare și nu se sfârșește decât cu sacrificii dureroase. Astăzi se dă mai mult ca sigur, ca oricând că prosperitatea americană atât de admirată în cursul ultimilor ani era mai mult artificială decât reală.

Prin dezvoltarea excesivă a creditului, prin finanțarea vânzării, creditele de speculație a băncilor și alte măsuri similare în Statele Unite, au camuflat artificial puterea de cumpărare a masei și au mărit excesul unei bune conjuncture a cărei leșire astăzi "reacțiunea" este din ce în ce mai violentă.

Masele populare menținându-se fără lucru și fără câștig, nu pot să absoarbă producția giganticele uzinei și se vor scurge probabil mulți ani încă până când producția și consumația își vor regăsi echilibrul în America.

Criza economică australiană este de asemenea născută dintr-o conjunctură cu bază de credit. Australia emisese la Londra

de asemenea în exces politica imprumuturilor. România a adoptat de asemenea o politică excesivă de imprumuturi externe cari au fost mai mult imprumuturi de consumație în afară de condițiile sub cari s-au contractat și cari vor avea drept repercușiune dificultăți de ordin material în ceea ce privește achitarea dobânzilor. Statele din Sudul Americii au recurs la un remediu dubios de devalorizare a monezilor lor, sistem ce vatămă din nou creditul lor.

Criza mondială fiind în raport cu tensiunea creditului, nu va putea dispărea așa ușor și repede cum se dorește. Datele contractate trebuiesc să fie succesiv amortizate, ceea ce va aduce implicit anul de economie și de restricțiune a consumației pentru ameliorarea situației economice.

Statele din America de sud par să în anii cari au urmat războiul mondial er fi adoptat

de asemenea în exces politica imprumuturilor. România a adoptat de asemenea o politică excesivă de imprumuturi externe cari au fost mai mult imprumuturi de consumație în afară de condițiile sub cari s-au contractat și cari vor avea drept repercușiune dificultăți de ordin material în ceea ce privește achitarea dobânzilor. Statele din Sudul Americii au recurs la un remediu dubios de devalorizare a monezilor lor, sistem ce vatămă din nou creditul lor.

Criza mondială fiind în raport cu tensiunea creditului, nu va putea dispărea așa ușor și repede cum se dorește. Datele contractate trebuiesc să fie succesiv amortizate, ceea ce va aduce implicit anul de economie și de restricțiune a consumației pentru ameliorarea situației economice.

Satlung, 1 Iulie 1931.

Politicianizarea Camerelor Agricole

În ședința de Duminică Camera a votat proiectul de lege pentru modificarea legii Camerelor agricole. Cu prilejul discuției acestui proiect a luat cuvântul d-l I. Mihalache, care a arătat deoparte motivele cari l-au determinat să aducă legea, care prin prezentul proiect se modifică, de altă parte urmările cari vor decurge din actuala reformă, care dă o lovitură de moarte inițiativelor locale, cari abia începuseră să se deprindă a activa în deplină libertate și cu spor destul de apreciable.

Reproducem în următoarele sfârșitul discursului d-lui I. Mihalache, în care răspunde d-lui ministru Ionescu-Sișești la afirmația făcută că prin actualul proiect vrea să despoliticianizeze Camerele agricole.

Iată ce a răspuns d-l I. Mihalache:

„Ați spus că vreți să despoliticianizați Camerele agricole. Politic, d-le ministru, vine pe două căi: sau de jos în sus, sau de sus în jos. Eu am făcut ce am putut; am închis șurupul de sus în jos. Această este explicațiunea că ministrul nu se mai poate juca cu discovărlile. (Aplauze pe băncile partidului național țărănesc).

Distră știți circuliștii mele; îndrumările pe care le-am dat ca să nu se facă politică la Camerele agricole. Tot ce mi-a stat mie în putință am făcut. N'am reușit pe deplin. Cred, însă, că în jumătatea din Camerele agricole ale țării, am reușit și aceasta nu este un război progres.

Dar influența politică vine și de jos în sus. Am vrut să împiedic și influența politică de jos în sus.

Am trimis și o comisiune în străinătate, și i-am dat în grijă și acest lucru: să vadă cum se elimină politica din Camerele agricole. Mi s'a spus, că și în Austria și în Germania politica nu s'a putut elimina cu totul; că societatea este impregnată de curente mixte și că este foarte greu să tragi o limită între ceea ce este amestec între gospodărie și politică. Atunci, mi-am explicat, că mai ales în țară la noi, nu poți dintr'odată să împiedici politica de jos în sus.

Dar nu mă tem de politica care vine de jos în sus, pentru că aceasta e mai puțin periculoasă. În definitiv această oră mentalitatea și interesele, așa cum le înțeleg masele și o instituțiune reprezentativă trebuie să fie oglinda cât mai fidelă a acestor interese. (Aplauze pe băncile partidului național țărănesc).

E mai periculoasă politica ce vine de sus în jos, mai ales într'un organ reprezentativ. Și aici, d-voastră fără voe deschideți lupta politică de sus în jos, pentru că dați voe ministrului de agricultură să dizolve, după ce el a luat toată puterea și toată libertatea organelor periferice.

Nu se mai poate vorbi, de autonomie cu legea d-voastră (aplaude prelungite pe băncile partidului național țărănesc), și fără autonomie ai luat aerul în care poate să respire și să se dezvolte un organism profesional, cum este Camera agricolă.

Vă rămâne pe deoparte legea unui ministru, om politic, care, însă a închis și a putut robinetul politice; și pe de altă parte, legea unui specialist, care nu e membru al unui partid politic, care a fost omul de bune intențiuni, dar care a redeschis porțile influenței politice în toate părțile (aplaude prelungite pe băncile partidului național țărănesc).

Informații

Cursurile cooperativei r. delene încep la Brașov în ziua de Joi 16 Iulie a. c. și vor avea loc în sala internatului Liceului „A. Șaguna” din Strada Prundului. Cursurile se țin în fiecare zi timp de 2 săptămâni, la ele putând lua parte și intelectualii români, cari se interesează de mișcarea Cooperativei ardelenene.

Pungași arestați. Schaeider Iosif cunoscut pungaș de buzunare a fost găsit de organele acestei poliții, a fost plasat la urmă prin legiune de jandarmi Brașov.

Caz de moarte. D-na dr. Géza Tutsek născută Baronesă Margarethe Purcell de Rostown a încetat din viață în 13 Iulie dimineața orele 7 1/2.

Inmormântarea va avea loc din locuința îndoliată, Strada Mihail Weiss No. 30, în ziua de 15 Iulie d. a. ora 4 în cimitirul rom. cat. din Blumăna. 1-1

Hoover, președintele Statelor Unite, și-a legat numele devenit celebru, de dorința eliminării vieții.

Firma „Fibra” S. A. din Brașov, care a sprijinit întotdeauna eloriturile depuse spre rezolvarea crizei, s'a grăbit și de data aceasta să adere la planul Hoover, desfășcând toate măsurile de vară, la prețuri uluitoare de cîtine. 1-1

D-I Vaida va fi primit în audiență

București, 14 Iulie. — Ziarele sunt informate, că d. dr. Al. Vaida-Voevod sosește azi aici și va fi primit în audiență de Suveran. Știrea a produs în cercurile politice mare senzație, fiind considerat ca un eveniment de mare importanță politică.

Consiliu de miniștri

București, 14 Iulie. — Eri a avut loc un consiliu de miniștri, în care s'a hotărât să se treacă prin parlament numai proiectele depuse în legătură cu bugetul și cele cu caracter agrar. Celelalte rămân pe toamnă.

DIN CAMERA.

Invrăjbirea între Ardeal și vechiul Regat

O agitată discuție. D-I Iorga atacă P. N. T.

BUCUREȘTI, 14 Iulie. În ședința de ieri după amiază a Camerei dep. V. Moldovan (averescan) a făcut o comunicare, în care a arătat că în urma componerii actualului guvern populațiunea Ardealului se consideră în mod constant lipsită de raporturi politice normale cu guvernul țării, ceea ce în Ardeal produce mare nedumerire și nemulțumire.

Comunicarea a produs o agitată discuție și întreruperi. În urma răspunsului amenințător al d-lui Iorga, în care a făcut diferite aluzii și la adresa P. N. T. și în special la adresa d-lui I. Maniu, spunând că d-se „nu înțelege de ce un avocat, care a făcut mare zgomot în jurul lui, ar putea să reprezinte mai mult Ardealul decât cărturarii Matea și Stanciu”, a luat cuvântul d-l St. C. Pop spunând în rezumat:

Tonul dv. amenințător că va trebui să recurgeți vreodată la mijloace violente în contra unor partide, este trist. Să ne apere Dumnezeu ca să vie vreodată acestă vreme când un guvern al României Mari, va trebui să se ridice și să recurgă la mijloace excepționale, pentru a apăra o unitate pe care și noi am îsfârșit-o, pentru care și noi am luptat.

D-le profesor Iorga, vă place ori nu domnul Maniu, vă privește. D-I Maniu este conducătorul nostru, el are o inimă curată, el nu este o creangă uscată, cum credeți dv. sau ceva, care stă după o clopotniță undeva, ca într'o sihăstrie. El este un bărbat care și-a jertfit toată viața pentru un singur ideal: unirea noastră a tuturor.

Puteți să-l atacați, puteți să nu fiți mulțumit de politica lui, dar cred că trebuie să vorbiți altfel despre dânsul, decât cu dispreț.

Potopul de legi.

Reproducem fără comentariu din ședința de Duminică d. a. a Camerei următoarele dialoguri în legătură cu legile prezentate în acea ședință de d-l ministru Vălcovici:

D-l ministru V. Vălcovici depune:

proiectul de lege pentru stabilirea orei oficiale;

proiectul de lege pentru modificarea unor articole din legea de organizare a Casei Municipii C. E. R.

Proiectul de lege pentru răscumpărarea unor căi ferate particulare.

D. I. G. Duca: E regretabil că aduceți așa de târziu atâtea proiecte de legi.

Se aprobă urgența.

D. Petre Ghilăță: Aglomerând în ultimele două zile parlamentul cu atâtea proiecte de legi, înseamnă că nu respectați măcar majoritatea dvs.

O voce: Se scoboară prestigiul întregului parlament!

D. Gr. Trancu-Iași: D-le președinte, va rog să intervenți pentru un tiraj sever al proiectelor depuse.

D. ministru V. Vălcovici: Legile acestea sunt însă toate urgente. De pildă, legea stabilirii orei oficiale.

D. Dinu Brătianu: Dar, într'u cât era nevoie de un proiect de lege pentru stabilirea orei oficiale? Când ați schimbat acum două luni, ore oficiale, ați făcut-o printr'un proiect de lege?

D. ministru Vălcovici: Tocmai de aceea aducem legea: ca să nu se mai poată schimba atât de ușor ora oficială...

Situația agricolă din țară.

Situația agricolă la sfârșitul lunii Iulie este următoarea:

Condițiunile meteorologice au fost prietnice câmpului în cursul ultimei jumătăți a lunii Iulie; numai în județele din sudul Basarabiei și în regiunea de Nord a Dobrogei puținele ploți căzute nu au putut îndreptia starea precară a culturilor cauzată de seceta din lunile anterioare. În general, situația grăului de toamnă și a secarei este esecentă mai puțin favorabilă este situația grăului de primăvară, precum și aceea a orzului și a ovăzului. Ragia și tăciunurile ivite pe stocurile nu au cauzat pierderi mai însemnate păloaselor.

Porumbul, cu excepția țănturilor bătute de secetă, se prezintă în condiții excepționale de bune; în special porumbul semănat de timpuriu este foarte bine dezvoltat și dacă ploile vor continua și în timpul legatului se prevede o recoltă îmbelșugată. Leguminoasele și plantele industriale prornit, în prezent, o recoltă abundentă.

Ville au avut de suferit puțin din cauza peronosperiei și a otidumului și starea lor este multumitoare. Pomii vor da după toate probabilitățile, recolte normale; destul de favorabilă este situația prunilor și nucilor din vechiul regat; producția ciresilor și viștișorilor este abundentă și de bună calitate. Vegetația fânețelor și pășunilor este îmbelșugată.

Injunghiere. Balint Andras a reclamat contra lui Benedek Sandor, pentru injunghiere cu cușitul.